

ПОПОВ Микола Тарасович (07. 08. 1927, с. Ястребовка Курської обл., РФ — 12. 06. 2010, Київ) — графік, педагог. Народний художник України (1997). Заслужений діяч мистецтв УРСР (1977). Бронзова медаль Всесоюзного конкурсу молоді та студентів (Москва, 1957), ВДНГ (1959). Член СХУ (1960). Закінчив Київський художній інститут (1956; майстерня [О. Пащенко](#)), де від 1961 й викладав: від 1971 — доцент, від 1978 — професор, 1975—92 — завідувач кафедри графічних мистецтв. У 2003—10 — професор кафедри рисунка Київського інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну. Працював у видавництві «Молодь» (1956—57), «Веселка», журналах «Піонерія», «Барвінок», «Малютко»; художнім редактором (1957—59), завідувачем художньої редакції (1959—61), головним художником (1965—67) видавництва «Радянська школа». Основні галузі — станкова графіка (літографія, офорт, акварель, пастель) і живопис. Автор серій кольорових літографій «За мотивами “Кобзаря” Т. Шевченка» (1961—64), «По шевченківських місцях» (1963). Тема індустріальної праці, образи робітників постають у роботах, виконаних у техніці літографії, акварелі, фломастера, олівця («Старий доменщик», 1966; «Металург», 1972), індустріальний пейзаж — у творах «Заводська симфонія», «Доменна піч», «Двір мартенівського цеху» (усі — 1972), «Металургійний» (1973). Створив ілюстрації до творів Лесі Українки («В катакомбах», 1970), Г. Сковороди («Пісня добру», «Джерело мудрості», «Усе людям»; усі — 1972). Оформив книжки: «Казки» М. Коцюбинського (1953), «Мої друзі»

Г. Бойка (1954), «Серце Данко» (1954) та «Дід Архип і Льонька» (1967) М. Горького, «Сергійків сад» Г. П'яtkова (1955), «На шкільній лаві» Б. Сороки, «Хлоп'ята з “Пролетарки”» О. Чепіжного (обидві — 1956), «Сашко-шахтар» М. Пригари, «Уральські оповідання» Д. Маміна-Сибіряка (обидві — 1957), «Настуся» І. Христенко, «Будиночок на Волзі» С. Степняка-Кравчинського (обидві — 1959), «Дуже добре. Десятикласники» О. Копиленка, «Алінка» К. Гриба (обидві — 1960), «Петроградський хлопчик» О. Копиленка (1966), «Студені води» Д. Бедзика (1967), «Маленький партизан» П. Панча (1972; усі — Київ). Учасник всеукраїнських, всесоюзних, міжнародних мистецьких виставок від 1956. Персональні — понад 20, зокрема в Києві (1974, 1984, 1989), Москві (1983). Деякі твори зберігаються в Національному музеї декоративного мистецтва України, Національному художньому музеї України (обидва — Київ), Луганському художньому музеї та ін. музеях України, РФ, Казахстану. Серед учнів — [А. Чебикін](#), [Г. Галинська](#), [О. Петренко](#), [В. Лопата](#), [В. Перевальський](#), [В. Нікітін](#).

Основні твори

плакат «Захист миру — захист Батьківщини» (1953); літографії — «Ліс» (1956), «Батько» (1962), «Син», «Канів. Сонячний день» (обидві — 1963), «Софіївка. Туман» (1964), «Старий Гурзуф», «Новий Гурзуф», «Седнів» (усі — 1967), «На Донбас» (1968), «Після робочого дня» (1972); серії — «Роки окупації» (1965—70), «Завод і люди» (1966), «Становлення» (1968), «Моє дитинство» (1970—72), «По Україні» (1971—77), «Г. Сковорода» (1972—82), «Партизанська сюїта» (1974), «По Байкалу» (1974—84), «Боротьба і становлення» (1975—77), «По Тюменщині» (1976), «Зимовий Седнів», «Літній Седнів» (обидві — 1977—2000), «По Індії» (1979), «Мій Київ» (1981), «Кавказ переді мною» (1982), «По Югославії», «По Франції», «По Кемеровській області» (усі — 1988), «По Італії», «По Мурманській області», «По Томській області» (усі — 1989); офорти — «Дубовий гай», «Старий партизан» (обидва — 1967); цикли літографій — «Світ людський» (1970—77), «Сибір будується» (1974—78), «Мужність» (1981—82).

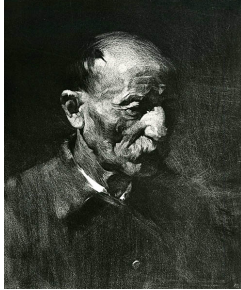
Рекомендована література

1. Микола Попов: Каталог. К., 1974;
2. Микола Тарасович Попов: Каталог виставки творів. К., 1983;
3. Рубан В. Микола Тарасович Попов. Рисунок. Графіка: Каталог виставки творів. К., 1983;

4. Його ж. Микола Попов: Альбом-монографія. К., 1985;
5. Ламонова О. Микола Тарасович Попов // Укр. академія мист-в: Дослідницькі та наук.-метод. пр. К., 1997. Вип. 4;
6. Народний художник України Микола Попов: Альбом. К., 2004.

В. В. Рубан

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Попов Микола Тарасович / В. В. Рубан // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-884399>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).